

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság dr. Udvardi-Lakos Gergely ügyvéd által képviselt **felperesnek** Szabó László üzletvezető által képviselt **I.r.** és dr. Ollé Tibor ügyvéd által képviselt **II.r. alperes** ellen **szerződés érvénytelenségének megállapítása** iránt a Szeghalmi Városi Bíróságnál 2.G.20.337/2009. szám alatt indult és a Békés Megyei Bíróság 3.Gf.45.012/2010/4. számú ítéletével befejezett perében az említett számú másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - a 2011. május hó 10. napján tartott tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Békés Megyei Bíróság 3.Gf.45.012/2010/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg a II.r. alperesnek 15 nap alatt 106.800 (Egyszázhatezer-nyolcszáz) Ft felülvizsgálati perköltséget.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felülvizsgálati kérelem szempontjából irányadó tényállás szerint az I.r. alperes megrendelésére Sz G tervező által készített 5/2005-Sz számú építési engedélyezési terv alapján az építési hatóság 2005. november 18-án HZ-3671-13/2005. szám alatt építési engedélyt adott az I.r. alperes mint építtető és üzemeltető részére a elektronikus hírközlési építmények és optikai hálózat megépítésére. A munkaterület átadására és a kivitelezés megkezdésére 2005. december 6-án került sor. A perrel is érintett szakasz első ütemének műszaki átadás-átvétele 2006. augusztus 4-én megtörtént, míg a teljes optikai hálózat műszaki átadás-átvételére

2007.szeptember 18-án került sor. Az illetékes hatóság 2006. december 1-én az I.r. alperes részére HZ-1526-24/2006. szám alatt rész-használatbavételi engedélyt adott. Az ugyanezen építési engedély alapján elkészült második ütemre a 2007. szeptember 18-án történt műszaki átadás-átvételt követően a hatóság a részhasználatba vételi engedélyt 2008. január 3-án adta ki.

Az I.r. alperes mint eladó és a II.r. alperes mint vevő 2009. május 12-én adásvételi szerződést kötöttek a megépített és a fenti használatba vételi engedélyekben szereplő elektronikus hírközlési építményekre és optikai hálózatra 3.420.000 Ft vételár ellenében. A II.r. alperes a vételár kiegyenlítését 2009. május 15. napjáig vállalta az I.r. alperes egyidejű teljesítése, a rendszer birtokba adása mellett. A II.r. alperes a Nemzeti Hírközlési Hatóság Hivatalának 2009. augusztus 14-én a hálózat megvásárlását bejelentette, ennek tényét a hatóság tudomásul vette.

A perben nem álló Önkormányzat megbízásából Sz G tervező 2005. augusztusában készítette el a Város kábeles informatikai hálózatára internet, kábeltelevízió és IP telefonszolgáltatás nyújtására vonatkozó 34/2005-Szűcs számú tervet. A terv tartalmazta, hogy a tervezett nyomvonal a víztorony és a polgármesteri hivatal épülete közötti szakaszon azonos az I.r. alperes megbízásából készült 5/2005-Szűcs számú tervben rögzített nyomvonallal.

A Nemzeti Fejlesztési Terv Gazdasági Versenyképesség Operatív Programja keretében meghirdetett, „a szélessávú hálózatok önkormányzatok általi kiépítésének támogatása Magyarország üzletileg kevésbé vonzó településein” tárgyú GVOP-2005-4.4.2 pályázatra a felperes 2005. augusztus 19-én pályázati dokumentációt nyújtott be. A pályázati dokumentáció tartalmazta, hogy 5 km hosszú optikai elosztó hálózat kerül kiépítésére, amelyet 2006. február hónapig tervezetek megvalósítani. A pályázati anyag mellékletét képezte a hálózat üzemeltetésére 2005. június 30-án kötött konzorciális együttműködési megállapodás, amelynek egyik résztvevője és egyúttal vezetője az I.r. alperes volt, továbbá a 34/2005-Sz számú terv is. A felperes és az I.r. alperes 2006. szeptember 6. napján szélessávú hírközlési infrastruktúra üzemeltetési szolgáltatási szerződést kötöttek, amelyben rögzítették, hogy a felperes a tulajdonosa a fenti pályázati projekt keretében kiépítésre kerülő hírközlési infrastruktúrájának. Az üzemeltetési szerződésben a felperes megbízta az I.r. alperest mint üzemeltetőt, hogy a felperes tulajdonában álló hálózatot használni kívánó szolgáltatókkal együttműködési szerződést kössön, egyben felhatalmazta és megbízta az I.r. alperest azzal, hogy a hírközlési hálózattal kapcsolatban a tulajdonos nevében lássa el mindazokat a szakmai feladatokat, amelyeket a hírközlési jogszabályok előírnak. Tartalmazta továbbá az I.r. alperesnek a karbantartási és hálózati hiba javítási feladatait, végül, hogy a

pályázati projekt keretében a hírközlési hálózat kivitelezése során lássa el a műszaki-ellenőri feladatokat.

A felperes 2006. szeptember 6. napján vállalkozási szerződést kötött az M Kft-vel a szerződés egyes számú mellékletében felsorolt hálózatépítési munkák kivitelezésére. A Kft. 2007. október 1-vel Zrt-vé alakult át (a továbbiakban: M).

A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség a felperessel 2006. szeptember 8-án kötött támogatási szerződés alapján a projekt kivitelezéséhez vissza nem térítendő támogatást nyújtott. A többször módosított szerződés szerint a projekt megvalósításának befejező napját 2008. szeptember 12-ében határozták meg.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az I. és II.r. alperesek között 2009. május 12-én kötött adásvételi szerződés semmis, mert a szerződés tárgyát képező elektronikus hírközlési építmények és optikai hálózat a felperes tulajdonát képezik, ezért az adásvételi szerződés lehetetlen szolgáltatásra irányult. Keresetének tényalapját abban jelölte meg, hogy az adásvételi szerződés tárgyát képező hírközlési hálózat a GVOP-2005-4.4.2 számú pályázat keretében az általa végzett beruházásban valósult meg, ezért az a felperes tulajdonában áll. Tény, hogy a kivitelezés az 5/2005-Sz számú terv alapján történt és az építési, valamint a használatbevételi engedélyek is az I.r. alperes nevére szóltak, ezeket azonban az I.r. alperes a felperes rendelkezésére bocsátotta, az érintett hálózati szakasz kivitelezése során az I.r. alperes alvállalkozóként végzett építési munkákat.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Azzal védekeztek, hogy a HZ-1526-24/2006. számú és a HZ-14-1/2008. számú használatbevételi engedélyekkel érintett hálózatot az I.r. alperes saját beruházásában építette, az 5/2005-Sz számú terv alapján. Az I.r. alperes sem a hálózatra vonatkozó tervet, sem pedig a kiadott engedélyeket nem adta át a felperes részére.

Az első fokon eljáró Szeghalmi Városi Bíróság a 2.G.20.337/2009/31. számú ítéletében a keresetet elutasította.

Az 5/2005-Sz számú terv, az építési és használatbevételi engedélyek, a munkaterület átadásáról szóló jegyzőkönyv, a csatolt számlák, Sz G és M G tanúvallomása alapján megállapította, hogy az I.r. alperes által létesített optikai hálózat 2007. szeptember 18-án teljes egészében; az építési napló adatai, valamint az első ütem műszaki átadás-átvételére vonatkozó jegyzőkönyv tanúsága szerint az első ütem már 2006. augusztus 4. napján elkészült és erre a perrel is érintett szakaszra a Magyar Hírközlési Hatóság Hivatala használatbavételi engedélyt adott. Az önkormányzat részéről a pályázati dokumentáció benyújtására 2005. augusztus 19-én, az üzemeltetési-szolgáltatási szerződés, valamint a vállalkozási szerződés megkötésére pedig 2006. szeptember 6-án került sor. Csak ezt követően 2006. szeptember 8-án jött létre a felperes és a

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség között a támogatási szerződés, amely a befejezési határidőket illetően több alkalommal módosításra került. A projekt 2007. szeptember 7-én kelt előrehaladási jelentése szerint a hetedik ütemben megvalósuló perbeli hálózat kiépítésének készültségi foka 2007. szeptember 7-én még 0 % volt. Bár a Pp. 164. §-ának /1/ bekezdése értelmében a bizonyítási kötelezettség a felperest terhelte, nem tudta bizonyítani, hogy az alperesek között létrejött szerződés tárgyát képező építmény a saját beruházásában a perbeli pályázat keretében valósult meg. Ezzel szemben bizonyítást nyert, hogy az 5/2005-Sz számú tervet, amelynek alapján a vitás hírközlési hálózat elkészült, az I.r. alperes rendelte meg, a tervezési díjat az I.r. alperes egyenlítette ki, az ő nevére szólt az építési engedély, a kivitelezést maga kezdte meg Sz G műszaki vezetése mellett, majd az első szakasz műszaki átadás-átvételére 2006. augusztus 4-én, a II. szakasz átadás-átvételére pedig 2007. szeptember 18-án sor került. Az elsőfokú bíróság szükségtelennek tartotta a helyszíni szemle elrendelését és műszaki szakértő kirendelését, mivel álláspontja szerint műszaki kérdések a jogvita eldöntését nem befolyásolták.

A Békés Megyei Bíróság a felperes fellebbezése, valamint a II.r. alperes csatlakozó fellebbezése folytán hozott 3.Gf.45.012/2010/4. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyta, a perköltség tekintetében részben megváltoztatta és a felperest terhelő perköltség összegét 171.000 Ft-ra, az állam terhén maradó eljárási illeték összegét 205.200 Ft-ra felemelte.

Elfogadta az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást és a per főtárgya tekintetében osztotta annak jogi következtetéseit is. Helytállónak találta, hogy az elsőfokú bíróság a helyszíni szemle lefolytatására, valamint a műszaki szakértő kirendelésére vonatkozó felperesi bizonyítási indítványt elutasította. Álláspontja szerint a felajánlott bizonyítás lefolytatása nem lett volna alkalmas az elsőfokú bíróságétól eltérő jogi következtetés levonására. A helyszíni szemle lefolytatását szükségtelennek tartotta, tekintettel arra, hogy a felek által sem vitatottan a perbeli szakaszon csupán egy hálózat épült. A szakértő bevonásával történő bizonyítás legfeljebb annak megállapítására lehetett volna alkalmas, hogy a kérdéses hálózat a pályázatban meghatározott célú adattovábbításra alkalmas-e, vagy sem. Annak bizonyítására viszont nem szolgálhatott, hogy a kérdéses hálózati szakaszt a felperes létesítette. Konkrét adatok hiányában pedig annak bizonyítására, hogy az I.r. alperes alvállalkozójaként járt el, az indítványozott könyvszakértői bizonyítás nem volt alkalmas. A bizonyítási indítványok figyelmen kívül hagyásával tehát az elsőfokú bíróság jogszabálysértést nem követett el, a beszerzett bizonyítékok általa történt mérlegelésében sem okszerűtlenség, sem iratellenesség nem állapítható meg.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben - tartalma szerint - annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset teljesítését, másodlagosan mindkét fokú ítélet hatályon kívül helyezése mellett az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását kérte.

A másodfokú bíróság által elkövetett jogszabálysértést a Pp. 206. §-ában foglaltak megsértésében, másrészt pedig abban jelölte meg, hogy bár több alkalommal kérte „szakértő” kirendelését, e kérelmét az elsőfokú bíróság elutasította és a döntését a másodfokú bíróság jogszabálysértéssel helybenhagyta.

Felülvizsgálati kérelmének indokolásában előadta, hogy a felperes okiratokkal bizonyította a perbe hozott informatikai hálózatrész tulajdonjogát. A 2005. június 30-án kelt konzorciális együttműködési megállapodás, valamint a felperes és az I.r. alperes között 2006. szeptember 6-án kötött üzemeltetési megállapodás 2.1. cikkelye bizonyítja a felperesnek a víztorony és a polgármesteri hivatal között kiépült infrastruktúrán fennálló tulajdonjogát. Az eljáró bíróságok nem vették figyelembe a 13. sorszám alatt csatolt 2008. május 13-án kelt üzembehelyezési jegyzőkönyvet sem, amelyben ugyancsak rögzítették, miszerint a hálózat tulajdonosa a felperes. A felperes tulajdonjogát igazolja a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség, valamint a felperes között 2006. szeptember 8-án kötött támogatási szerződés adatai is. Az I.r. alperes az elsőfokú eljárásban a nyilatkozatok egy részét visszavonta, illetve nem ismerte el az aláírást a sajátjaként. Ennek ellenére az elsőfokú bíróság nem az alperest kötelezte a teljes bizonyító erejű magánokirattal szembeni bizonyításra, hanem a felperest kötelezte az okirattal már igazolt tények újbóli igazolására.

Sérelmezte, hogy az eljáró bíróságok a Nemzeti Hírközlési Hatóság Hivatala által az I.r. alperes nevére kiállított üzemeltetési engedélyt, tulajdonjogot keletkeztető okiratnak tekintették. Az építőipari kivitelezésről szóló 191/2009.(IX.15.) Korm. rendelet 7. §-a részletezi az építtetőhöz köthető jogosultságokat, amelyek között a tulajdonjoggal kapcsolatos megállapítások nem szerepelnek. Hangsúlyozta, bár többször kérte „szakértők kirendelését” annak megállapítása érdekében, hogy a vitás optikai hálózat létezik-e, hogy ténylegesen hány db és milyen minőségű informatikai hálózat került kiépítésre, továbbá, hogy azok mely időpontban épültek, bizonyítási indítványainak a perben eljáró bíróságok nem adtak helyt. A fentiek bizonyítására azért lett volna szükség, mert mindkét fél akként nyilatkozott, hogy egy hálózat készült, de más időpontban és mindketten állították, hogy saját érdekkörükben került kiépítésre. Abban is egybehangzó volt a nyilatkozat, hogy két távközlési cső található a földalatti kábelek elhelyezésére, de ezek közül az egyik üres.

Kérte szakértő kirendelését annak igazolására is, hogy az I.r. alperes által benyújtott számlák, illetőleg az azokon található könyvelői feljegyzések (kontírozás) arra utalnak, miszerint ezek a

számlák a hatályos számviteli törvények értelmében a más által elvégzett szolgáltatásokat jelzik, az elkészült mű tehát nem az I.r. alperes tulajdonába került. Ez bizonyította volna azt a felperesi állítást, miszerint az I.r. alperes alvállalkozóként vett részt a víztorony és a polgármesteri hivatal között készült földkábel szakasz elkészítésében.

Sérelmezte annak a bizonyítási indítványának elutasítását is, amely annak megállapítására irányult, hogy a kérdéses hálózat - különösen a felhasznált kábel - alkalmas lehet-e a pályázatban meghatározott célú adattovábbításra, így az lehetett-e a felperes hálózata.

Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelmeikben a jogerős ítélet hatályban tartását kérték.

..--..--..--.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül és azt a felhozott okokból nem találta jogszabálysértőnek.

A felülvizsgálati kérelem kapcsán a Legfelsőbb Bíróságnak is abban a kérdésben kellett állást foglalnia, miszerint bizonyítást nyert-e, hogy az I.r. alperes 2009. május 12. napján a felperes tulajdonában álló elektronikus hírközlési építményekre és optikai hálózatra kötött adásvételi szerződést a II.r. alperessel.

A felperes által csatolt és a felülvizsgálati kérelemben is hivatkozott okiratok a Legfelsőbb Bíróság megítélése szerint sem bizonyították a városban a víztorony és a polgármesteri hivatal közötti hálózati szakaszon a felperes tulajdonjogának fennállását.

A felülvizsgálati kérelemben hivatkozott Konzorciális Együttműködési Megállapodás megkötésének időpontjában - 2005. június 30-án - a felperes még vállalkozási szerződést sem kötött az általa megvalósítandó optikai hálózat kivitelezésére.

A felperes és az I.r. alperes közötti üzemeltetési és szolgáltatási szerződés 2006. szeptember 6-án ugyanazon a napon kelt, mint a felperes és az M közötti vállalkozási szerződés, amelyben a vállalkozó a helyi vezetékes informatikai hálózat kiépítését 2007. március 19-i határidőre vállalta. A felperes által a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség részére készített ún. projekt előrehaladási jelentés szerint a fenti építésből 2007. szeptember 7-én még semmi nem valósult meg, 2008. április 15-én a projekt 50 %-os készültséget ért el. A támogatási szerződés 2006. szeptember 8-án kelt, a pályázati dokumentáció még korábbi keltű. A fentebb hivatkozott szerződések létrejötté időpontjában tehát nem létezett a felperes által készítettetett olyan, a perbeli nyomvonalon épült informatikai hálózat, amelyen a felperes tulajdonjogot szerezhette volna.

A 2008. május 13-án kelt üzembehelyezési jegyzőkönyv valóban a felperest jelölte meg a hálózat tulajdonosaként. Az I.r. alperes ügyvezetője a 2010. március 31-én tartott tárgyaláson történő meghallgatása során e megállapítást valótlannak minősítette. Állítása szerint a helyi polgármesterrel megbeszélve azért nem kifogásolta a jegyzőkönyvben rögzítetteket, mert a felperes csak ily módon tudta lehívni a támogatás még fennálló részét.

Az eljárás bírságok a bizonyítékok nem iratellenes, a logika alapvető szabályait nem sértő mérlegelésével azt állapították meg, hogy az I.r. alperes a városi víztornytól a polgármesteri hivatalig terjedő szakaszon Sz G tervező 2005. március 2-án kelt 5/2005-Sz számú terve és a 2005. november 18-án kiadott építési engedély alapján 2006. augusztus 4-re műszaki átadás átvételre alkalmas állapotban megvalósította az építkezés első ütemét, a Szabadság tér 14/C. épület és a polgármesteri hivatal közötti szakaszon légkábeles kivitelezéssel; 2007. szeptember 18-ára pedig megtörtént a második ütem átadás-átvétele is. E két ütemre a Nemzeti Hírközlési Hatóság Hivatala 2006. december 1-én, illetőleg 2008. január 3-án használatbavételi engedélyt adott. Ezek az okiratok bizonyítják, hogy a vitás szakaszon az I.r. alperes hálózat építést végzett, és az az ő tulajdonát képezi.

A felperes azt állította, hogy az alperes a fenti építkezésen nem beruházóként, hanem alvállalkozóként dolgozott, és ezt adta elő az O Kft. ügyvezetője Sz F is a 2010. május 10-én tartott tárgyaláson jegyzőkönyvbe foglalt tanúvallomásában. A tanú állítása szerint az I.r. alperes részben az O Kft., részben az M alvállalkozójaként tevékenykedett. Az iratokból azonban megállapítható, hogy a hálózat első üteme még az M-mel történt vállalkozási szerződés megkötését megelőzően átadásra került. A második ütem tekintetében az I.r. alperes tagadásával szemben a felperes nem csatolta az I.r. alperessel kötött alvállalkozási szerződést, vagy az I.r. alperes által kiállított és a fővállalkozó által befogadott számlákat, melyek szerint az I.r. alperes részére alvállalkozói díj kifizetése történt volna a fenti projekttel összefüggésben, így tehát az I.r. alperes alvállalkozói minősége bizonyítást nem nyert. A felperes ezzel kapcsolatos bizonyítási indítványának teljesítése pedig a később kifejtendőkhöz szerint ezt a mérlegelést megcáfolni nem lett volna képes.

Nem sértettek jogszabályt az eljárás bíróságok a felperes további bizonyítási indítványainak elutasításával.

Az nem volt vitás a perben, hogy a per tárgyát képező vezeték szakaszon egy db hálózat került kiépítésre, így e kérdésben műszaki szakértő kirendelése szükségtelen volt. Egy db vezeték elkészültét viszont átadás-átvételi jegyzőkönyvek és használatbavételi engedélyk bizonyítják. A műszaki szakértői vélemény beszerzésével nem lenne bizonyítható, hogy az elkészült vezeték a felperes

tulajdonában áll. Az elkészült kábel minőségével az adattovábbításra való használhatóságával kapcsolatos bizonyítási indítvány ugyancsak nem volt alkalmas a kábelek tulajdonjogának eldöntésére.

Az alperes által benyújtott számlák azt igazolják, hogy azokat különböző szállítók az I.r. alperessel szemben állították ki, többek között a gerincvezeték átfúrása miatti kárszámlát is. Az a körülmény, hogy ezeken a számlákon az I.r. alperes könyvelője által alkalmazott feljegyzések hogyan értelmezhetőek a „hatályos számviteli törvények” felperes által közelebbről meg nem határozott rendelkezései alapján a jogvita mikénti elbírálása szempontjából nem bír jogi jelentőséggel.

Helytállóan mellőzték az eljárt bíróságok a helyszíni szemle lefolytatására vonatkozó felperesi bizonyítási indítvány elrendelését, tekintve, hogy a kábelek egy része (földkábelek) eltakarásra kerültek, a légkábelek pedig épületek között kifeszített állapotban találhatók, így azok megsemmisítése eredményre nem vezetett volna.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának /3/ bekezdése szerint hatályában fenntartotta.

A felperes felülvizsgálati kérelme sikertelen volt, ezért a Pp. 78. §-ának /1/ bekezdése szerint köteles a II.r. alperesnek a felülvizsgálati eljárással okozott költségét megtéríteni. A II.r. alperes felülvizsgálati perköltsége a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. §-a /2/ bekezdésének a) pontja és /5/ bekezdése szerint felszámítható, az ÁFA-t is tartalmazó ügyvédi munkadíjat foglalja magába.

Az I.r. alperesnek a felülvizsgálati eljárásban perköltsége nem merült fel, ezért arról a Legfelsőbb Bíróságnak rendelkeznie nem kellett.

A felperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az 1990. évi XCIII. törvény 74. §-ának /3/ bekezdése alapján alkalmazandó, a költségmentességről szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a szerint az állam viseli.

Budapest , 2011. május 10.

.Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke
öngyösiné dr.Gyügyei Klára sk.előadó-bíró
Dr.Lőrincz Györgyné sk.bíró

A kiadmány hitelével: